

Perspektiva a to „v ní“

Jestliže zdůrazňujeme, že se nám skutečnosti vyjevují vždy v určité „perspektivě“, je to v pořádku. Jen nikdy nesmíme zapomenout, že to, co se nám v té naší perspektivě vyjevuje, není jen ta naše perspektiva, ale není to ani nic, co by byl důsledkem nebo následkem té naší perspektivy, co by ta naše perspektiva sama vytvářela, co by konstruovala nebo dokonce předstírala. Nic se nám ovšem nedává, neotvírá, nevyjevuje bez perspektivy. Problematická objektivismu spočívá právě v tom, že se snaží dosáhnout vidění bez dívání, slyšení bez naslouchání, cítění bez čichání atp. Když tento nešvar objektivistů kritizujeme, není tomu tak proto, že bychom chtěli popírat skutečný svět (resp. svět skutečností), ale proto, že chceme co nezřetelněji zdůraznit, že objektivizovaná, tedy předmětně chápaná (zpředmětněná) skutečnost, je ještě daleko víc naší „konstrukcí“ než skutečnost jakkoli viděná v jakékoli perspektivě (pokud si je tu perspektivu ochotná a schopná přiznat). – A ještě jednu věc je třeba připomenout: perspektiva není nikdy jen záležitostí vědomí, ale vždycky je věcí celkového zapojení do určitého skutečného kontextu, do určitého okolí, prostředí. A to je věcí bytí, nikoli jen vědomí a myšlení.

(Písek, 110813-4.)